AZƏRBAYCAN QEYRİ-MADDİ MƏDƏNİ İRS NÜMUNƏLƏRİNİN DÖVLƏT REYESTRİ

Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin 218 saylı 28.04.2010 tarixli Əmri ilə təsdiq edilmişdir, 25.08.2011, 28.03.2012, 18.10.2012, 15.05.2013, 03.02.2014, 27.01.2015, 17.02.2016, 12.05.2016, 24.10.2018, 09.04.2019 tarixli əlavələrlə

Bölmənin adı	Seksiya, sub-seksiya		№	Elementin adı	Elementlərin növləri
BAYRAM, MƏRASİM, AYİN	**AYİN VƏ MƏRASİMLƏR**		(1).	Çay mədəniyyəti	sosial fəaliyyət, ayinlər və bayram tədbirləri
			(2).	Hamam mədəniyyəti	
			(3).	Sünnət	
			(4).	Yas	
			(5).	Türkəçarə	təbiət və kainata aid biliklər və fəaliyyət
	XALQ BAYRAMLARI		(6).	Qurban	şifahi ənənələr və ifadələr, təbiət və kainata aid biliklər və fəaliyyət
			(7).	Novruz	
			(8).	Orucluq	
			(9).	Nar bayramı və mədəniyyəti	
MƏDƏNİ MƏKANLAR	**XÜSUSİ MƏDƏNİ MƏKANLARIN ƏNƏNƏVİ BİLİKLƏRİ**		(10).	Nicin mədəni məkanı	ənənəvi sənətkarlıq, təbiət və kainata aid biliklər və fəaliyyət
			(11).	Qırmızı Qəsəbənin mədəni məkanı	
FOLKLOR	**MUSİQİ**		(12).	Aşıq sənəti	ifa incəsənəti
			(13).	Muğam sənəti	
			(14).	Meyxana	
	RƏQSLƏR		(15).	Yallı (Köçəri)	
			(16).	Uzundərə	
	ŞİFAHİ XALQ YARADICILIĞI		(17).	Dədə Qorqud dastanı	şifahi ənənələr və ifadələr
			(18).	Koroğlu dastanı	
			(19).	Molla Nəsrəddin lətifələri	
	OYUN-TAMAŞA > OYUNLAR	**Atüstü oyunlar**	(20).	Altunqabaq	sosial fəaliyyət, ayinlər və bayram tədbirləri
			(21).	Atüstü güləş	
			(22).	Baharbənd	
			(23).	Papaq oyunu	
			(24).	Çovqan	
		Dərviş oyunları	(25).	Aylanış	
			(26).	Dövran	
		Uşaq oyunları	(27).	Bənövşə	
			(28).	Cızığtopu	
		Zorxana oyunları	(29).	Güləşmə	
			(30).	Pəhləvanlıq	
	OYUN-	**Qaravəlli**	(31).	Kosa-gəlin	

	TAMAŞA > TAMAŞALAR	**tamaşaları**	(32).	Şirvan Qazısı	sosial fəaliyyət, ayinlər və bayram tədbirləri
		Meydan tamaşaları	(33).	Ayıoynatma	
			(34).	Xoruz döyüşdürmə	
		Oyuq (Kukla) tamaşaları	(35).	Çömçəgəlin	
			(36).	Dəzgah Şahsəlimi	
			(37).	Ərusək	
		Şəbih tamaşaları	(38).	Əza	
			(39).	Qətl	
			(40).	Məzhək-Şəbih	
SƏNƏTKARLIQ	**XALQ TƏSVİRİ SƏNƏTİ**		(41).	Miniatür sənəti	ənənəvi sənətkarlıq
			(42).	Heykəltəraşlıq	
			(43).	Qrafika	
			(44).	Xəttatlıq	
			(45).	Rəngkarlıq	
	TİKMƏ		(46).	Doldurma	
			(47).	Güləbətin	
			(48).	Muncuqlu	
			(49).	Pilək	
			(50).	Təkəlduz	
	ƏNƏNƏVİ-DEKORATİV SƏNƏT		(51).	Azərbaycan xalçaçılığı	
			(52).	İpəkçilik	
			(53).	Şəbəkəçilik	
			(54).	Kəlağayı sənəti	
	XALQ TƏTBİQİ SƏNƏTİ		(55).	Ağacişləmə	
			(56).	Dulusçuluq	
			(57).	Bədii metal	
			(58).	Bəzədilmə üsulları	
			(59).	Dəmirçilik	
			(60).	Zərgərlik	
			(61).	Lahıc qəsəbəsinin misgərlik sənəti	
			(62).	Şüşə sənəti	
MƏTBƏX ƏNƏNƏLƏRİ	**ƏNƏNƏVİ ÇÖRƏK NÜMUNƏLƏRİN HAZIRLANMASI**		(63).	Nazik çörəyin hazırlanma mədəniyyəti (lavaş, yuxa, yayma, sac çörəyi, girdə, daş çörəyi, fətir)	sosial fəaliyyət, ayinlər və bayram tədbirləri
			(64).	Təndir və kövrək çörəklərinin hazırlanma bilikləri	
	MƏDƏNİ VƏ SOSİAL FUNKSİYALARI DAŞIYAN ƏNƏNƏVİ MƏTBƏX NÜMUNƏLƏRİ		(65).	Dolmanın hazırlanma və paylaşma mədəniyyəti	
			(66).	Bozbaşın hazırlanma	

			bilikləri	
MİLLİ MUSİQİ ALƏTLƏRİNİN HAZIRLANMA VƏ İFAÇILIQ SƏNƏTİ	**İDİOFONLU ÇALĞI ALƏTLƏRİNİN HAZIRLANMA VƏ İFAÇILIQ SƏNƏTİ**	(67).	Ağız qopuzu	ənənəvi sənətkarlıq, ifa incəsənəti
		(68).	Kaman	
		(69).	Çan	
		(70).	Hövsər	
	NƏFƏS ÇALĞI ALƏTLƏRİ	(71).	Kərənay	
		(72).	Mizmar	
		(73).	Musiqar	
		(74).	Nay ifaçılıq sənəti	
		(75).	Balabanın sənətkarlığı və ifaçılıq sənəti	
	SIMLI ÇALĞI ALƏTLƏRİ	(76).	Tar sənətkarlığı və ifaçılığı	
		(77).	Saz sənətkarlığı və ifaçılığı	
		(78).	Kamança sənətkarlığı və ifaçılıq sənəti	
	ZƏRB ÇALĞI ALƏTLƏRİ	(79).	Dəf hazırlanma və ifaçılıq sənəti	
		(80).	Dümbək	
		(81).	Qaval	

STATE REGISTER OF INTANGIBLE CULTURAL HERITAGE ELEMENTS OF AZERBAIJAN

Approved by the order No. 218 of the Ministry of Culture of the Republic of Azerbaijan on 28.04.2010, with updates dated 25.08.2011, 28.03.2012, 18.10.2012, 15.05.2013, 03.02.2014, 27.01.2015, 17.02.2016, 12.05.2016, 24.10.2018, 09.04.2019

Name of grand sector	Section, sub-section		№	Title of the element	Type of the element
FESTIVITIES, EVENTS, CEREMONIES	**RITUALS AND CEREMONIES**		(1).	Tea culture	social practices, rituals and festivities
			(2).	Hamam tradition	
			(3).	Sunnet, ritual circumcision	
			(4).	Yas mourning ritual	
			(5).	Traditional quackery	knowledge and practices concerning nature and the universe
	FOLK FESTIVITIES		(6).	Qurban	oral traditions and expressions, knowledge and practices concerning nature and the universe
			(7).	Novruz	
			(8).	Orujluq	
			(9).	Nar bayrami festivity and culture	
CULTURAL SPACES	**TRADITIONAL KNOWLEDGE OF CULTURAL SPACES**		(10).	Cultural space of Nij	knowledge and practices concerning nature and the universe, traditional craftsmanship
			(11).	Cultural space of Qirmizi Qasaba	
FOLKLORE	**MUSIC**		(12).	Ashuq Art	performing arts
			(13).	Mugham	
			(14).	Meykhana	
	DANCES		(15).	Yalli (Kochari)	
			(16).	Uzundere	
	ORAL CREATIVITY OF PEOPLE		(17).	Dede Qorqud Epos	oral traditions and expressions
			(18).	Koroğlu Epos	
			(19).	Anecdotes of Molla Nasreddin	
	GAMES, PERFORMANCES **> GAMES**	**Horse riding games**	(20).	Altunqabaq	social practices,
			(21).	Horse wrestling	
			(22).	Baharbend	
			(23).	Papakh game	
			(24).	Chovqan	
		Darvishs' traditional game	(25).	Aylanish	
			(26).	Dövran	

					rituals and festivities
		Children's games	(27).	Benovshe	
			(28).	Jizigtopu	
		Zorkhana games	(29).	Güleshme	
			(30).	Pehlevanlıq	
	GAMES, PERFORMANCES > PERFORMANCES	**Joke performances**	(31).	Kosa-gelin	social practices, rituals and festivities
			(32).	Shirvan Qazisi	
		Square performances	(33).	Ayioynatma	
			(34).	Khoruz döyüshdürme	
		Puppet performances	(35).	Chömchegelin	
			(36).	Dezgah Shahselimi	
			(37).	Erusek	
		Shebih performances	(38).	Eza	
			(39).	Qetl	
			(40).	Mezhek-Shebih	
TRADITIONAL CRAFTS	**FOLK FINE ARTS**		(41).	Art of miniature	traditional craftsmanship
			(42).	Traditional sculpture	
			(43).	Graphics	
			(44).	Azerbaijani Traditional calligraphy	
			(45).	Azerbaijani folk painting	
	EMBROIDERY		(46).	Doldurma embroidery	
			(47).	Gülebetin embroidery	
			(48).	Munjuqlu embroidery	
			(49).	Pilek embroidery	
			(50).	Tekelduz embroidery	
	TRADITIONAL DECORATIVE ART		(51).	Azerbaijani carpet weaving	
			(52).	Sericulture	
			(53).	Shebeke making	
			(54).	Kelaghayi art	
	APPLIED ARTS		(55).	Traditional woodwork	
			(56).	Traditional pottery	
			(57).	Artistic metalwork	
			(58).	Traditional Azeri ornamentation	
			(59).	Blacksmith’s art	
			(60).	Jeweller’s art	
			(61).	Traditional copper	

			craftsmanship of Lahij	
		(62).	Glass art	
CULINARY PRACTICES	**PREPARATION SKILLS OF TRADITONAL BREAD**	(63).	Culture of flatbread making (lavash, yukha, yayma, saj choreyi, girde, dash choreyi, fetir)	social practices, rituals and festivities
		(64).	Skills of preparation of tandir and kovrek bread	
	KNOWLEDGE OF TRADITIONAL FOODWAYS	(65).	Dolma making and sharing	
		(66).	Traditional skills of preparing bozbash	
CRAFTSMANSHIP AND PERFORMING ART OF NATIONAL MUSICAL INSTRUMENTS	**IDIOPHONE MUSICAL INSTRUMENTS**	(67).	Aghiz qopuzu	traditional craftsmanship, performing arts
		(68).	Kaman	
		(69).	Chan	
		(70).	Hövser	
	WIND MUSICAL INSTRUMENTS	(71).	Kerenay	
		(72).	Mizmar	
		(73).	Musiqar	
		(74).	Performing arts related to Nay	
		(75).	Craftsmanship and performing art of Balaban	
	STRINGED MUSICAL INSTRUMENTS	(76).	Craftsmanship and performance with the Tar	
		(77).	Craftsmanship and performance with the Saz	
		(78).	Kamancha crafting and performing art	
	PERCUSSION MUSICAL INSTRUMENTS	(79).	Crafting and playing with Def	
		(80).	Dümbek	
		(81).	Qaval	

MİLLİ MUSİQİ ALƏTLƏRİNİN HAZIRLANMA VƏ İFAÇILIQ SƏNƏTİ > NƏFƏS ÇALĞI ALƏTLƏRİ	
ST0802000004	**Balabanın Sənətkarlığı və İfaçılıq Sənəti**

Azərbaycan Respublikasının Qeyri-Maddi Mədəni Irs Nümunələrinin Dövlət Reyestrindən « Balabanın Sənətkarlığı və İfaçılıq Sənəti »nə dair qısa çıxarış

Reyestr Azərbaycan Respublikası Mədəniyyət Nazirliyinin
218 saylı 28.04.2010 tarixli Əmri ilə təsdiq edilmişdir
(Faylın təsdiq edildiyi tarixi: 28.04.2010; əlavələr: 10.04.2013, 12.05.2016, 10.07.2019)

Faylın kodu: 0158993 Nazirliyin əmri (nömrəsi): № 00567

1. Elementin adı

Balabanın Sənətkarlığı və İfaçılıq Sənəti

Reyestrdə bölməsi: Milli musiqi alətlərinin hazırlanma və ifaçılıq sənəti

Alt bölmə: Nəfəs çalğı alətləri

2. Elementin növü

☐ qeyri-maddi mədəni irsin vasitəsi kimi şifahi ənənələr və ifadələr, o cümlədən dil	☒ ifa incəsənəti	☐ sosial fəaliyyət, ayinlər və bayram tədbirləri
☒ təbiət və kainata aid biliklər və fəaliyyət	☒ ənənəvi sənətkarlıq	☐ mədəni məkanlar
☐ digər(ləri)		

3. Elementin coğrafi mövqeyi

Balaban sənətkarlığı və ifaçılıq sənəti Azərbaycanın bir neçə regionlarında mövcuddur, xüsusilə Şirvan, Bakı, Naxçıvan, Şamaxı, Gəncə, Mingəçevir, Quba, Qarabağ və Laçın qeyd edilir. Balaban ifaçılığı ölkənin bir çox rayonlarında və şəhərlərində musiqi məktəblərində, orta musiqi məktəblərində və ali məktəblərdə tədris edilir.

4. Aidiyyəti icmaların və qrupların adı.

Azərbaycanda Balaban ənənəsi çoxsaylı fərdi sənətkarlar, həvəskar və professional ifaçılar tərəfindən nəsildən nəsilə ötürülür. Şəhərlərdə Balaban ifaçılıq sənəti uşaq musiqi məktəblərində, orta musiqi məktəblərində və ali musiqi məktəblərində Balaban müəllimləri tərəfindən şagirdlərə və tələbələrə tədris edilir.

Balaban sənətkarlığı ilə məşğul olan bir neçə usta ailələri vardir. Onlar arasında xüsusilə Əsgərov ailəsini qeyd etmək lazımdır. Məşhur Balaban ustaları və ifaçıları arasında Rasim Ələsgərov, Rəhman Ələsgərov, Ələkbər Əsgərov, Əlixan Səmədov, Bəhruz Zeynalov, Həsənağa Sadıqov, Şirzad Fətəliyev, Hakim Abdullayev, İlham Nəcəfov və s. qeyd edilir.

Çoxlu Balaban ustaları və ifaçıları müxtəlif ittifaqların, birliklərin və qeyri-hökumət təşkilatlarının (Azərbaycan Bəstəkarlar İttifaqı, Yaradıcı Təşəbbüslər Birliyi) üzvləridir. Ölkədə bir neçə gənclər təşkilatlar Balaban sənətini gəclər arasında təşviq edir.

Expertlər: Rasim Məmmədov, Əlixan Səmədov

İcmaların iştirakı barədə məlumat:

Görüşlər:	Bakı şəhərində 3 görüş (16.12.2009, 10.02.2010, 02.05.2019, balaban sənətkarlığı ustaları, uşaq, orta və ali musiqi məktəbləri, ifaçılar, QHT-lər); Şirvan şəhərində 6 görüş (17.02.2010, 10.03.2010, 30.03.2016, 07.04.2016, 15.03.2019, 23.05.2019, ustalar, uşaq və orta musiqi məktəbləri, ifaçılar, QHT-lər); Naxçıvan şəhərində 3 görüş (14.04.2010, 04.03.2016, 17.04.2019, ustalar, orta musiqi məktəbləri, ifaçılar); Şamaxı şəhərində 2 görüş (03.12.2015, 04.02.2016, orta musiqi məktəbləri, ifaçılar, QHT-lər); Quba şəhərində 3 görüş (25.11.2009, 11.12.2009, 02.04.2019, ustalar, musiqi məktəbləri, ifaçılar, QHT-lər); Mingəçevir şəhərində 4 görüş (03.11.2009, 09.03.2010, 12.02.2016, 29.03.2019, musiqi məktəbləri, ifaçılar); Gəncə şəhərində 3 görüş (17.12.2009, 04.02.2010, 12.04.2019, ustalar, musiqi məktəbləri, ifaçılar).

5. Element haqqında məlumat

Balaban – müştüklü və gövdəsi ağacdan (tut, qoz, ərik) hazırlanmış 9 (bəzən də 10) səs dəliyi olan nəfəs çalğı alətidir. Çalğı alətinin adı "bala" (kiçik) və "ban" (səs tembrinin xoruz banına bənzəldilməsi) sözlərindən yaranıb. Bu alət digər nəfəs çalğı alətlərindən yumşaq səslənməsinə, tembrinə və texniki imkanlarına görə fərqlənir. Diapazonu iki oktavaya yaxındır (kiçik oktavanın "sol" səsindən II oktavanın "re", bəzən "mi bemol" və "mi bekar" səslərinə kimi). Balaban həm orkestr və ansambllarda solo və müşayiətçi funksiya daşıyır, həm də aşıq yaradıcılığında aparıcı rol oynayır.

Balaban aləti ney, sümsü, bülban, musiqar və digər nəfəs alətləri ilə müqayisədə daha mürəkkəbdir və hazırlanması xeyli vaxt tələb edir. Ona görə tədqiqatçılar daha sadə olan sümsü və bülbanın inkişafının balaban alətinin yaranmasına zəmin yaratdığı qənaətindədirlər.

Səs tembrinə və texniki imkanlarına görə balabanın bir-birindən fərqlənən müxtəlif növləri vardır: alt balaban, aşıq balaban, neyçə balaban, tenor balaban, cürə (piccolo) balaban, bas balaban və adi balaban.

Adi balaban və ya saya balaban gövdəsi üzərinə naxış vurulmayan, alətin borusu üzərinə klapan sistemi tətbiq edilməyən sadə balabandır. Cürə balaban borusunun kiçikliyi ilə seçilir və qədimdə çağlı alətinin bu növündən müəyyən əlverişli məqamlarda istifadə edilib. Məsələn, "Şur" muğamının "mayə" və "sarənc" hissələri cürə balabanda daha gözəl səslənir. Aşıq balabanı digər balabanlardan çalğı üslubuna və ifa tərzinə görə fərqlənir, müştük vasitəsilə çalındığı üçün vızıltılı səsə sahibdir Tenor balaban alət borusu digər balabanlara görə uzun olan, üzərinə klapan sistemi tətbiq edilmiş çalğı alətidir. Keçən əsrin 80-ci illərində ortaya çıxan bu balaban orkestr və ansambllarda istifadə üçün nəzərdə tutulub. Alt balaban həcminə görə digər balabanlardan bir qədər böyükdür. Bəm səsi olan bu alətin gövdəsinin (borusu) üzərinə klapan sistemi tətbiq olunub. Bas balaban isə XX əsrin sonralarında hazırlanıb və xalq çalğı alətləri orkestrində istifadə olunur.

Balaban alətinin Azərbaycanda bir çox virtuoz ifaçıları olub. Onlardan biri də Ələkbər Əsgərovdur. O, Azərbaycan və xarici bəstəkarların əsərlərini balaban aləti üçün köçürərək öz ifaçılıq məktəbini yaratmışdır. Bu gün Şirzad Fətəliyev, Hakim Abdullayev, İlham Nəcəfov və digər balaban ifaçıları Ələkbər Əsgərov məktəbinin ənənələrini dünya səhnələrində yaşadırlar.

Balaban ifaçılıq ənənəsi ustaddan şagirdə ötürülməklə günümüzə gəlib çatmışdır. Belə ustadlar arasından Əli Kərimovun, Bəhruz Zeynalovun, Məmməd Hacıyevin, Abbas Nağıyevin, Mübariz Atayevin, Həsrət Hüseynovun, Rasim Ələsgərovun, Rəhman Ələsgərovun, Əlixan Səmədovun və Həsənağa Sadıqovun adını çəkmək olar.

6. Elementin ötürülməsinə dair məlumatlar

Tarixən nəsildən nəsilə fərdi ifaçılıq yolu ilə keçən bu sənət növünün davam etdirilməsi, tədrisi və təbliği bu gün qeyri-formal yolla (sənətkarlıq) və dövlət səviyyəsində uşaq musiqi və incəsənət məktəblərində, musiqi kolleclərində, ali və orta təhsil ocaqlarında geniş surətdə həyata keçirilir. Balaban hazırlanması ilə bağlı bilik və bacarıqlar ənənəvi qeyri-formal təlim vasitəsilə ustadan şagirdə (atadan oğula) ötürülür. Balaban ifaçılıq sənəti formal və qeyri-formal yollarla nəsildən nəsilə ötürülür. Azərbaycanda və onun regionlarında bu gün yüzlərlə ali və orta təhsilli Balaban müəllimləri bu ifaçılıq sənətini özünə peşə seçərək onu sevə sevə gənc nəsilə öyrədir və beləliklə bu sənəti yaşadaraq gələcək nəsilə ötürür. Respublikada Balaban musiqi alətinin hazırlanması, onun kütləvi istehsalı ilə bağlı bir çox sənətkarlar təhsil üçün lazım olan tələbatı ödəyərək yüksək səviyyədə bilik və bacarığın əldə edilməsinə zəmin yaradırlar. Müxtəlif ittifaqlar, birliklər və qeyri-hökumət təşkilatları elementin ötürülməsində mühüm rol oynayır.

7. Elementin mədəni və sosial funksiyaları

Balaban ifaçılıq sənəti Azərbaycan musiqi mədəniyyətinin bir çox sahələrində, konsertlərdə el şənliklərində, toylarda, müsabiqə, konkurs, festivallarda geniş istifadə edilir. O, muğamın və xalq orkestrlərinin alətlərindən biri olmuş, Azərbaycan folklor sənətinin inkşafında, yaşamasında, təbliğində əhəmiyyətli rol oynamışdır. Azərbaycan xalq çalğı alətləri orkestrində ansambılların tərkibində aparıcı musiqi aləti kimi istifadə edilməklə yanaşı həm də solo aləti kimi əhəmiyyətli rol daşıyır. Balabanın tarixən Azərbaycanda çox məşhur ustad sənətkarları olmuşdur. Bu gün də belə sənətkarlar öz ifa dəsti xətti ilə balaban ifaçılığını xalqa və eləcə də dünya xalqlarına sevdirir. Çoxlu insanlar hesab edirlər ki, Balaban insan səsinə oxşayır.

8. Elementin cari praktikasının səviyyəsi

☒ əla ☐ yaxşı ☐ orta ☐ zəif ☐ çox zəif

9. Elementin təcili qorunmaya ehtiyaci (əgər varsa)

☐ vardır ☒ yoxdur

10. Mədəniyyət Nazirliyinin aidiyyəti şöbə(lər)nin adı

- Mədəniyyət Nazirliyinin şəhər və rayon şöbələri, Sabirabad Regional Mədəniyyət İdarəsi

Translation of the inventory document into English

CRAFTSMANSHIP AND PERFORMING ART OF NATIONAL MUSICAL INSTRUMENTS > WIND MUSICAL INSTRUMENTS

ST0802000004 CRAFTSMANSHIP AND PERFORMING ART OF BALABAN

A short extract from the Register of Intangible Cultural Heritage of Azerbaijan, regarding “Craftsmanship and performing art of Balaban”

The Register was approved by the Ministry of Culture
of the Republic of Azerbaijan by Order No. 218, dated 28.04.2010
(File approved on 28.04.2010; updated on 10.04.2013, 12.05.2016, 10.07.2019)

Reference code of the file: 0158993 Ministry Order: № 00567

1. **Name of the element** **Craftsmanship and performing art of Balaban**

Section	Craftsmanship and Performing Art of National Musical Instruments
Sub-section	Wind musical instruments

2. **Category of the element**

__ oral traditions and expressions, including language as a vehicle of the intangible cultural heritage
X performing arts
__ social practices, rituals and festive events
X knowledge and practices concerning nature and the universe
X traditional craftsmanship
__ cultural spaces
__ other

3. **Geographic scope of the element**

Balaban craftsmanship and performing arts exist in several regions of Azerbaijan, especially Shirvan, Baku, Nakhchivan, Shamakhi, Ganja, Mingechevir, Guba, Karabakh and Lachin. Balaban performing art is taught in music schools, secondary music schools and universities in many regions and cities of the country.

4. **Identification of community**

In Azerbaijan the Balaban tradition is transmitted from generation to generation by many individual craftsmen, amateurs and professional performers. In cities, Balaban performing art is taught by teachers to students in children, secondary and high musical schools.

Several families are actively involved in Balaban crafting. Among them is the family of the Asgarovs. The famous performers include such performers as Rasim Alasgarov, Rahman Alasgarov, Alakbar Askerov, Alikhan Samadov, Bahruz Zeynalov, Hasanaga Sadigov, Shirzad Fataliyev, Hakim Abdullayev, Ilham Najafov and others.

Many Balaban masters and performers are members of various unions, associations and non-governmental organizations (Azerbaijan Composers Union, Yaradichi Teshebbusler Union). Several youth organizations in the country promote Balaban art among the youth.

Experts: Rasim Mammadov, Alikhan Samadov

Data on community involvement:

Meetings held:

3 meetings in Baku (16.12.2009, 10.02.2010, 02.05.2019, craftsmen, children's, secondary and higher music schools, performers, NGOs);
6 meetings in Shirvan (17.02.2010, 10.03.2010, 30.03.2016, 07.04.2016, 15.03.2019, 23.05.2019, craftsmen, performers, NGOs);
3 meetings in Nakhchivan (14.04.2010, 04.03.2016, 17.04.2019, craftsmen, secondary music schools, performers);
2 meetings in Shamakhi (03.12.2015, 04.02.2016, secondary music schools, performers, NGOs);
3 meetings in Guba (25.11.2009, 11.12.2009, 02.04.2019, craftsmen, music schools, performers, NGOs);
4 meetings in Mingechevir (03.11.2009, 09.03.2010, 12.02.2016, 29.03.2019, music schools, performers);
3 meetings in Ganja (17.12.2009, 04.02.2010, 12.04.2019, craftsmen, music schools, performers).

5. Information about of the element

Balaban is a wind instrument with 9 (sometimes 10) sound holes made of wood (mulberry, walnut, apricot). The name of the instrument is derived from the words "bala" (small) and "ban" (resembling the vocal cord of the cock). Communities single this instrument out from other wind instruments with its soft sound, timbre and technical capabilities. The range is close to two octaves (from G the small octave sound to the “D” of the second octave and sometimes the “Em” and “E becarre”). Performers play Balaban in solo and accompaniment in both orchestras and ensembles; communities also perform the instrument in ashuq performances.

Craftsmen consider Balaban instrument as more sophisticated compared to ney, sümsü, bülban, musiqar and other wind instruments, and its preparation takes much longer. Therefore, the researchers believe that the sophistication and the development of the sümsü and bülban instruments by craftsmen have led to the creation of the Balaban instrument.

Communities distinguish different types of Balaban, depending on the timbre and technical capabilities: alt balaban, ashiq balaban, neyche balaban, tenor balaban, jure (piccolo) balaban, bass balaban and ordinary balaban.

The ordinary Balaban or ‘saya balaban’ is a simple balaban with no embroidery on the body and no valve system on the instrument's tube. Communities call ‘jure’ the balabans with small tubes, and this old instrument was used by communities in other contexts in the past. For example, the “maye” and “sarenj” parts of the “Shur” mugam with balaban playing is said to sound more beautifully. Ashiq balaban differs from other balabans in terms of playing and style; it has a whistle-blowing sound. Craftsmen make tenor balaban instrument longer and with a valve system on it. Created by crafters in the 1980s, this balaban is intended for use in orchestras and ensembles. Alt balabans are slightly larger than other balabans. Crafters also applied a valve system to the body (tube) of this instrument. Bass balaban was created by craftsmen in the late 20th century and is used in folk instruments orchestras.

There were many virtuoso performers of the Balaban instrument in Azerbaijan. One of them is Alakbar Askerov. He created his own school of music by adapting the works of Azerbaijani and foreign composers to Balaban. Today, Shirzad Fataliyev, Hakim Abdullayev, Ilham Najafov and other balaban performers share the traditions of the Alakbar Askerov School. The Balaban performance tradition has reached our days by passing from the master to the student, from generation to generation. Among the famous performers one can name Ali Karimov, Bahruz Zeynalov, Mammad Hajiyev, Abbas Nagiyev, Mubariz Atayev, Hasrat Huseynov, Agasaf Seyidov, Rasim Alasgarov, Rahman Alasgarov, Alikhan Samadov, Hasanaga Sadigov, and others.

6. Information on transmission of the element

Passing from generation to generation, transmission and teaching of this traditional art historically happened in non-formal way (craftsmanship and performance), as well as at the level of state music

institutions, music schools, universities and secondary education institutions. The traditional knowledge and skills related to Balaban crafting are transmitted from master to apprentice through non-formal training (from father to son). Balaban performing is transmitted by performers in formal and non-formal ways. Today, many regions of Azerbaijan have high and secondary school teachers teaching Balaban performance, who have chosen this art as a profession. Many craftsmen in the country provide sufficient number of quality instruments for performers to ensure conditions for developing of the performing skills. Different unions, associations and non-governmental organizations play an important role in transmission of the element.

7. Cultural and social functions of the element

Balaban art is widely used in many areas of Azerbaijani music culture, concerts, festivals, weddings, competitions, contests and festivals. It is used by communities in mugham and folk orchestras and played an important role in the development and promotion of the Azerbaijani folk art. In addition to being used as a leading musical instrument in the ensembles, balaban plays an important role as a solo instrument. Many Balaban craftsmen and performers are famous in Azerbaijan. Today, such artists perform balaban with high skill and promote it in the country and abroad. Many people enjoy the sound of Balaban that is said to be similar to a human voice.

8. Level of viability of the element

X_ Excellent
__Good
__Average
__ Weak
__ Very weak

9. Need to urgent safeguarding (if any)

__Yes
X No

10. Names of concerned departments of the Ministry of Culture

- City and regional departments of the Ministry of Culture
- Sabirabad Regional Department for Culture